

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412217907
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4412217907.5

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobcu: AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s., so sídlom Panónska cesta 39, 851 04 Bratislava, IČO: 47 918 101, zastúpeného Mgr. Mariánom Balážom, advokátom so sídlom Tešedíkova 59, 841 06 Bratislava, proti žalovanému: P. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX/XX, XXX XX M. - Z. M., o zaplatenie sumy 1.386,91 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 13C/205/2012-281 zo dňa 06.02.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 13C/205/2012-308 zo dňa 14.11.2019, takto

rozhodol:

Odvolačný súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nové Zámky (súd prvej inštancie) napadnutým uznesením č. k. 13C/205/2012-281 zo dňa 06.02.2018 v spojení s opravným uznesením č. k. 13C/205/2012-308 zo dňa 14.11.2019 priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 255 ods. 1, § 257, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že rozsudkom č. k. 13C/205/2012-203 zo dňa 18.02.2015 vyhovel žalobe žalobcu (pokiaľ ide o istinu) v plnom rozsahu, v časti žalobcom uplatňovaného úroku z omeškania súd žalobu zamietol. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 5Co/311/2015-224 zo dňa 01.06.2016 rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrdil a v časti trov konania zrušil a vrátil na nové rozhodnutie. Následne uznesením č. k. 13C/205/2012-233 súd priznal žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania, keď konštatoval, že žalobca bol v konaní plne úspešný, a preto mu bola priznaná plná náhrada trov konania. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 5Co/135/2017-259 zo dňa 29.09.2017 zrušil posledné uznesenie súdu prvej inštancie a nariadil mu, aby v ďalšom konaní sa zaoberal existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa.

2. Aj pri následnom rozhodnutí súd prvej inštancie mal za to, že žalobca v konaní plne úspešný (pokiaľ ide o istinu, od ktorej sa výška trov konania odvíja) má právo na plnú náhradu trov konania. Žalobca bol totiž neúspešný len v nepatrných časti predmetu konania (v časti uplatnených úrokov z omeškania). Pokiaľ ide o posúdenie dôvodov hodných osobitného zreteľa (z pohľadu aplikácie § 257 CSP), pre ktoré by súd mohol znížiť priznanú výšku trov konania, súd konštatoval, že zlá sociálna, zárobková a majetková situácia žalovaného nie je výnimočnou, ale obvyklou okolnosťou na strane predovšetkým žalovaných. Jedinou okolnosťou, ktorá by prípadne mohla nasvedčovať aplikácii § 257 CSP sú zárobkové pomery žalovaného (keď jeho pracovný príjem je približne 530 eur brutto). Toto však neobstojí a nepostačuje k tomu, aby súd prišiel ku kráteniu priznaných trov konania žalobcovi. Pokiaľ by samotná skutočnosť, že majetkové a zárobkové pomery žalovaného sú nízke, mala byť dôvodom pre krátenie priznaných trov konania, nedochádzalo by k výnimočnému, ale pravidelnému kráteniu týchto trov, keďže zlou sociálnou a

zárobkovou situáciou by sa mohla brániť každá zo strán sporu. Súd navyše konštatoval, že ku navýšeniu trov právneho zastúpenia (vo veci bolo vykonaných až 11 úkonov právnej pomoci) podstatnou mierou prispel samotný žalovaný a to tým, že žalobu a nárok z nej neuznával, bránil sa a vznášal námietky voči nej, hoci tie sa ukázali byť nedôvodné, a práve tým vzrástli trovy konania až na výšku dosahujúcu predmet sporu.

3. Opravným uznesením č. k. 13C/205/2012-308 zo dňa 14.11.2019 súd prvej inštancie opravil napadnuté uznesenie v časti označenia žalobcu a jeho právneho zástupcu, keďže došlo k zrejmej nesprávosti pri písaní záhlavia napadnutého uznesenia.

4. Proti napadnutému uzneseniu podal odvolanie žalovaný navrhujúc jeho zrušenie v plnom rozsahu a zamietnutie nároku žalobcu na náhradu trov konania. V podanom odvolaní namietal, že jeho mesačný príjem dosahuje len okolo 530 eur brutto. Z tohto príjmu zabezpečuje chod domácnosti a spláca svoje podlížnosti. K tvrdeniu súdu, že zavinil 11 právnych úkonov zdôraznil, že uplatňoval jeho právo na spravodlivý súdny proces.

5. K odvolaniu žaovaného sa vyjadril žaobca, ktorý v súvislosti s nárokom na náhradu trov konania uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie a žiada ho potvrdiť ako vecne správne. Žalovaný v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti a dôkazy, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodnutie o trovách konania. Nepreukázal existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Žalobca bol v konaní úspešný, neúspešný bol len v nepatrnej časti, preto je dôvodné, aby mu bola priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) rozhodujúc o včas podanom odvolaní žalovaného uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

9. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

10. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že žalobca sa žalobou doručenosúdu prvej inštancie dňa 22.08.2012 domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým súd zaviazal zaplatiť žalovaného sumu 1.386,91 eura s príslušenstvom titulom náhrady škody. Vo veci samej rozhodol súd rozsudkom č. k. 13C/205/2012-119 zo dňa 17.06.2013, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.386,91 eura s 9 % úrokom z omeškania ročne od 03.09.2010 do zaplatenia, a to do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Zároveň uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu sumu 1.079,20 eura titulom náhrady trov konania, rovnako do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Predmetný rozsudok napadil odvolaním žalovaný, v dôsledku čoho o vecnej správnosti rozhodnutia súdu rozhodoval odvolací súd. Ten uznesením č. k. 5Co/268/2013-139 zo dňa 04.12.2013 napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne vo veci súd prvej inštancie opätovne rozhodoval rozsudkom č. k. 13C/205/2012-203 zo dňa 18.02.2015, ktorým uložil povinnosť žalovanému zaplatiť sumu 1.386,91 eura s 9 % úrokom z omeškania ročne od 15.09.2010 do zaplatenia 1.505,44 eura titulom náhrady trov konania, všetko do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Predmetný rozsudok bol napadnutý odvolaním žalovaného, avšak vecnú správnosť rozhodnutia súdu odvolací súd potvrdil rozsudkom č. k. 5Co/311/2015-224 zo dňa 01.06.2016 a v časti trov konania rozhodnutie súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Následne uznesením č. k. 13C/2015/2012-233 súd priznal žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania, pričom toto rozhodnutie bolo odvolacím súdom uznesením č. k. 5Co/135/2017-259 zo dňa 29.09.2017 zrušené a opätovne vrátené súdu prvej inštancie na rozhodnutie. Naposledy ohľadne trov

konania rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím, ktorého vecná správnosť je na základe odvolania žalovaného predmetom tohto odvolacieho konania.

12. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka.

13. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napríklad takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP.

14. Ustanovenie § 255 ods. 1 CSP vyjadruje základnú zásadu uplatňujúcu sa pri náhrade trov konania. Strana sporu, ktorá v spore uspela, má nárok na náhradu trov tohto konania. Súd v takomto prípade uplatní zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu). Táto zásada sa však vzťahuje iba na sporové konanie. Nárok na náhradu trov konania má len strana sporu voči inej strane konania. Nedá sa však vylúčiť takýto nárok aj voči intervenientovi alebo inému subjektu sporového konania. Nároky na náhradu trov konania možno priznať alebo povinnosť na ich náhradu možno uložiť procesnému nástupcovi pôvodnej strany aj za časť konania, ktorá predchádzala tejto zmene subjektov. Základným meradlom pre nárok na náhradu trov je teda miera procesného úspechu vo veci. Podľa toho sa najprv určuje pomer úspechu či neúspechu vo veci, a až keď došlo k pomernému rozdeleniu náhrady, vypočítajú sa skutočne vynaložené náklady, a to u tej strany, ktorej úspech bol vyšší a má teda nárok na ich náhradu.

15. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania.

16. V sporovom konaní sa povinnosť nahradit' trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, a preto sa musí vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane niektorej strany sporu. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa skúmajú vždy u strany konania povinnej plne alebo čiastočne nahradit' trovy konania. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj strán sporu v konaní. Tieto dôvody, inak pomerne jasne vymedzené stabilizovanou judikatúrou, spôsobujú čiastočný alebo úplný zánik práva na náhradu trov konania u čiastočne alebo úplne úspešnej strany sporu.

17. Ďalšou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobokové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (uznesenie Ústavného súdu

SR z 08.12.2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14). Je teda potrebné skúmať pomery nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá.

18. Judikatúra taktiež konštatovala, že toto ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.01.2010, sp. zn. 2 M Cdo 17/2009).

19. Odvolací súd preskúmavajúc dôvodnosť podaného odvolania žalovaného dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie o priznaní náhrady trov konania žalobcovi v plnom rozsahu. V predmetnom spore sa žalobca podanou žalobou domáhal zaplata sumy 1.386,91 eura s 9 % úrokom z omeškania ročne od 03.09.2010 do zaplata titulom náhrady škody. Žalobca bol úspešným v časti zaplata sumy 1.386,91 eura s 9 % úrokom z omeškania ročne od 15.09.2010 do zaplata. Z uvedeného možno vyvodíť, že žalobca bol v predmetnom konaní úspešným takmer v celom rozsahu, neúspešným bol len v nepatrnej časti príslušenstva, a teda v súlade s § 255 ods. 1 CSP má žalobca nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. V danej veci by bolo nespravodlivé, pokiaľ by súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, vzhľadom na jeho procesný úspech, keďže strana, ktorá je v sporovom konaní procesne úspešnou, má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Pre posúdenie nároku na náhradu trov konania je podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP podstatný predovšetkým úspech v konaní a žalobca bol v konaní úspešný, preto žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie v zmysle zákona preskúmal i podmienky aplikácie § 257 CSP na oboch sporových stranách, teda na strane žalobcu ako aj na strane žalovaného. Pri skúmaní týchto podmienok súd skúmal okrem sociálneho aspektu na strane žalovaného aj postoj strán v konaní, prihliadnuc na dôvod vyvolania sporu a taktiež aj správanie sa strán sporu v samotnom konaní. Vyhodnotiac všetky súdu dostupné skutočnosti v danom prípade by nebolo spravodlivé pripraviť v spore úspešného žalobcu o nárok na náhradu trov konania len z dôvodu nižších zárobkových pomerov žalovaného. Súd prvej inštancie správne uviedol, že nižšie majetkové a zárobkové pomery na strane žalovaného bez ďalších dôvodov nie sú vždy dôvodom hodným osobitného zreteľa na krátenie alebo nepriznanie trov konania protistrane. Uplatnenie dôvodov hodných osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, no v predmetnom spore uvádzaná opodstatnená výnimočnosť a neprimeraná tvrdosť absentuje. Nemožno každú stranu sporu s nižším zárobkom oslobodzovať od povinnosti hradíť trovy konania protistrane, predovšetkým za situácie, keď súd ani hodnoverným spôsobom nemá v čase rozhodovania o trovách konania preukázané uvádzané nízke zárobkové pomery. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalovaný okrem žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, kde vyčíslil svoje príjmy a výdavky súdu nepredložil žiadne iné listiny preukazujúce ním uvádzané mesačné príjmy a výdavky. Z tohto dôvodu žalovaným namietaná skutočnosť, že jeho mesačný príjem je 530 eur brutto, bez ďalších okolností, ktoré by mohli byť dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, nie je dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania procesne úspešnému žalobcovi. V súvislosti s postojom strán sporu v konaní odvolací súd sa stotožnil s tvrdením súdu prvej inštancie, že postojom žalovaného v predmetnom spore došlo ku vzniku vysokých trov konania na strane žalobcu. Odvolací súd neodopiera žalovanému právo na spravodlivý súdny proces, no v konaní je potrebné náležite argumentovať tvrdeniami a dôkazmi podstatnými pre rozhodnutie vo veci samej a nie dookola popierať dôvodnosť žaloby bez adekvátnych dôkazov a uvádzať bezvýznamné námietky zbytočne predlžujúce konanie a navyšujúce trovy. Žalovaný v konaní opätovne namietal rovnaké nedôvodné námietky a tvrdenia, ktoré viedli len k navyšovaniu trov konania, hoci sa podaná žaloba od začiatku konania javila ako dôvodne podaná, nakoniec aj sám žalovaný priznal, že žalobca uhradil za žalovaného exekúciu viaznucu na motorovom vozidle odkúpenom žalobcom od žalovaného. Skutočnosť, že žalovaný bol oslobodený od súdnych poplatkov taktiež nie je dôvodom na to, že žalovaný nie je povinný niesť procesnú zodpovedosť za výsledok sporu a s tým súvisiacu povinnosť nahradiť úspešnej protistrane účelne vynaložené trovy konania.

20. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že žalovaný žiadne dôvody, ktoré by odôvodňovali iný výrok o náhrade konania neuviedol a nepreukázal, preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že ich náhradu priznal v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi voči žalovanému. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).